

Raadsnota

Raadsvergadering d.d.: 14 december 2015

Agenda nr: 22

Onderwerp: Herijking kaders zelfsturing en burgerkracht 2015.

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

In de visie van onze gemeente staan Zelfsturende Vitale Gemeenschappen centraal. Doordat de samenleving constant in beweging is, er nieuwe inzichten zijn verworven door al enkele jaren te werken volgens het zelfsturingsprincipe en door de reorganisatie van de interne gemeentelijke organisatie, is er behoefte ontstaan aan het herijken van de toenmalige kaders.

Voorgesteld wordt de volgende kaders te herijken als volgt:

- **Kader 2: regievoering gemeente**
Voorstel: De procesregievoering door de gemeente wordt gehandhaafd, met dien verstande dat de Regiegroep uit de raad wordt omgedoopt tot Klankbordgroep Burgerkracht.
- **Kader 6: Interne aanpak en procescoördinatie burgerparticipatie**
Voorstel: organisatorisch te bepalen dat Bureau Burgerkracht! wordt gebruikt als scharnierpunt in de organisatie.
- **Kader 10: Financiën**
Voorstel: Het restantbudget stimuleringsgelden van ca. € 1.000,- en de ter beschikking gestelde stimuleringsgelden van € 60.000,- toe te voegen aan het Burgerkracht Stimuleringsfonds!

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

In de visie van onze gemeente staan Zelfsturende Vitale Gemeenschappen centraal. Doordat de samenleving constant in beweging is, er nieuwe inzichten zijn verworven door al enkele jaren te werken volgens het zelfsturingsprincipe en door het in gang zetten van de kanteling van de gemeentelijke organisatie, is er behoefte ontstaan aan het herijken van de toenmalige kaders.

De volgende kaders zijn in 2009 geaccordeerd:

Kader 1	: zelfsturing, de participerende burger
Kader 2	: regievoering gemeente
Kader 3	: van dorpsraad (en buurtplatform) naar kernoverleg
Kader 4	: integrale aanpak
Kader 5	: in elke kern één kernoverleg
Kader 6	: interne aanpak, aanstelling interne coördinator leefbaarheid
Kader 7	: externe aanpak, coördinator leefbaarheid
Kader 8	: instellen werkgroep Leefbaarheid en begeleidingsgroep Leefbaarheid
Kader 9	: geen raadsleden in kernoverleggen
Kader 10	: financiën

3. Relatie met bestaand beleid

Programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening, thema Zelfsturing en leefbaarheid in de kernen.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

De gemeenteraad heeft op 18 februari 2013 voor het laatst deze kaders voor zelfsturing en burgerparticipatie herijkt. Omdat zelfsturing de afgelopen jaren onder invloed van vele maatschappelijke ontwikkelingen snel is doorgegroeid, is er behoefte om een aantal kaders uit 2013 wederom te herijken en aan de voortgeschreden inzichten aan te passen. Zo is burgerparticipatie nu gemeengoed geworden en wordt er steeds meer over 'burgerkracht' en 'burgerplanvorming' gesproken.

Op 10 februari 2015 heeft het College van B&W het organisatiebesluit vastgesteld waarin op hoofdlijnen de inrichting van de gemeentelijke organisatie en de verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden binnen de gemeentelijke organisatie wordt beschreven. In dit organisatiemodel is tevens voorzien in een plek van de interne en externe procescoördinatoren burgerkracht.

De taken van de kernambtenaar zijn vanaf februari jl. gebundeld in één functie. Hiermede worden de coördinatie, de integraliteit en duidelijkheid (één aanspreekpunt) versterkt. We maken onderscheid tussen een intern coördinerende taak en een extern coördinerende taak. Beide functionarissen gaan opereren vanuit een gezamenlijk bureau, genaamd "Bureau Burgerkracht!" Het Bureau Burgerkracht wordt aangestuurd vanuit de Directie. In het kader van onderlinge taakverdeling is binnen de Directie afgesproken dat de Algemeen Directeur belast is met het taakveld zelfsturing/burgerparticipatie.

De rol van de externe coördinator binnen het Bureau Burgerkracht is, inwoners van wijken te stimuleren hun verantwoordelijkheid te pakken op het terrein van zelfsturing/burgerparticipatie, hen te ondersteunen in de processen, enz. De rol van de interne procescoördinator is te fungeren als scharnierpunt tussen externe processen/activiteiten en de interne organisatie. Hier komen in beginsel alle initiatieven binnen, die voortkomen uit de processen van zelfsturing/burgerparticipatie. De interne procescoördinator overlegt met managementleden (met name gericht op prioriterings-, inzet en planningsvraag of behoefte vanuit de kernen) en met vakambtenaren (gericht op die producten die de gemeente levert vanuit zijn vakterrein). Dit zal geschieden in een nieuw in te richten Coördinatie- en projectenoverleg. Dit overleg zal in de plaats treden van het voormalige Platform Kernambtenaren. Hier vindt overleg plaats over de kansrijke burgerinitiatieven. Deze kunnen dan vervolgens in de teams en door de vakambtenaren als reguliere projecten worden begeleid. De prioritering en planning worden bepaald in een overleg tussen de portefeuillehouders onderling en met de Teamleiders.

Daarnaast worden vanuit Bureau Burgerkracht! de leden van deze gremia periodiek over de stand van zaken van verschillende activiteiten/projecten geïnformeerd.

Dit betekent dat Kader 6 Interne aanpak en interne procescoördinatie burgerparticipatie wordt aangepast in dier voege dat het Bureau Burgerkracht! het centrale scharnierpunt is in de gemeentelijke organisatie.

De Regiegroep van de Raad heeft in januari 2015 aangegeven dat zij wilde discussiëren over de wijze van toekomstige rol- en taakvervulling en over de wijze van samenstelling van de Regiegroep. Dit is geschied tijdens een speciaal hieraan gewijde vergadering op 7 april 2015. Vanwege Bureau Burgerkracht! is een presentatie gegeven over de nieuwe organisatie op het punt van burgerparticipatie. Tijdens deze vergadering is besloten om op kaderstellend, strategisch niveau een overleg te handhaven om de wisselwerking tussen burgers-college-raad te versterken. Er is een nieuwe rol gekozen, namelijk het zijn van klankbord, onderlinge afstemming zoeken en actief gevoel ontwikkelen voor burgerparticipatie (ontwikkeling "van macht naar kracht"). Hierbij hoort geen besluitvormend orgaan of karakter, maar een consulterende rol. De benaming van Klankbordgroep is hierbij meer aansluitend en beter passend. De griffie heeft hier een faciliterende functie.

Op 31 augustus 2015 is de eerste vergadering geweest van de Klankbordgroep Burgerkracht! Deze bijeenkomst is een eerste resultaat van het veranderingsproces dat zich momenteel op meerdere niveau's afspeelt. Tijdens deze bijeenkomst is namens de gezamenlijke kernoverleggen een pleidooi gehouden voor integrale ondersteuning van het proces van burgerparticipatie en zelfsturing. Eén van de naar voren gebrachte punten betrof het financieel faciliteren van de kernoverleggen. (zie onder 7.).

De voorstellen betreffende zelfsturing en burgerkracht worden op initiatief van de Klankbordgroep voortaan via de Commissie Sociaal Domein aan de Raad voorgesteld in plaats vanuit de Commissie EFTR. Hiervoor was destijds om pragmatische redenen gekozen, maar dit wordt niet langer doorslaggevend valide geacht. Immers, Burgerkracht heeft niet louter een fysiek karakter, maar veel meer ook een maatschappelijk en sociaal karakter. Vanuit de beoogde integrale aanpak komt daarom burgerkracht en zelfsturing meer in het verlengde van het sociaal domein te liggen in plaats van louter het ruimtelijke-economische domein.

Dit betekent dat Kader 2 “Regievoering gemeente” wordt aangepast in die zin dat de Regiegroep uit de Raad wordt omgedoopt tot Klankbordgroep Burgerkracht.

Binnen het College zijn de volgende afspraken gemaakt. Wethouder R. Meijers is procesverantwoordelijk voor Zelfsturing/Burgerparticipatie. Hij heeft periodiek overleg met het Bureau Burgerkracht en met vertegenwoordigers van de kernen. Hij bewaakt en stimuleert het proces dat inwoners meer verantwoordelijkheid nemen voor leefbaarheid, veiligheid, voorzieningen, enz. binnen hun wijk. Daar waar nodig brengt hij ook andere portefeuillehouders in positie. Processen vormen immers geen doel op zich maar leiden veelal tot activiteiten en projecten, die meestal landen binnen de inhoudelijke portefeuilles van de andere wethouders. Zodra burgerinitiatieven de initiatief en voorbereidingsfase hebben doorlopen en als project in de uitvoeringsfase terecht komen, komt de inhoudelijk verantwoordelijke wethouder in beeld. Dit neemt niet weg dat soms ook in de initiatief- en projectvoorbereidingsfase expertise nodig is vanuit de vakwethouders of vakambtenaren. De proceswethouder stemt dit dan af met zijn collega wethouders of met de verantwoordelijke managementleden en maakt afspraken over prioritering, inzet, enz. Om het belang van zelfsturing/burgerparticipatie en van onderlinge afstemming aan te geven heeft het College onlangs besloten zelfsturing/burgerparticipatie als vast agendapunt op te nemen in de college-agenda.

Begin mei 2015 hebben een aantal bewoners van de Emmaberg overleg gepleegd over onder andere de verkeersproblematiek op de Emmaberg en de relatie/correspondentie met de gemeente hierover. Tijdens dit overleg kwamen vervolgens meerdere items ter sprake met betrekking tot de veiligheid/leefbaarheid van en in de wijk. Gaande het overleg werd het idee geboren om een wijkoverleg op te richten. Een dergelijk orgaan legt bij de gemeente meer gewicht in de schaal dan een inwoner alleen. Gelet op de grootte en de ligging van de Emmaberg werd ook voorgesteld om de bewoners van de Heek hierbij te betrekken. Naar aanleiding van bovenstaande hebben bewoners van de Emmaberg contact gezocht met de gemeente Valkenburg aan de Geul om informatie te vragen met betrekking tot het oprichten van een wijkoverleg. Tijdens een bewonersbijeenkomst, waar de externe procescoördinator en de portefeuillehouder bij aanwezig waren, is door de bewoners besloten om een eigen wijkoverleg op te richten. Van oudsher behoorde het gebied Emmaberg/Heekerbeek, bij gebrek aan een eigen bewonersstructuur, tot het gebied Valkenburg-Centrum.

Het bewonersinitiatief om een eigen wijkoverleg op te starten, is geheel in lijn met de doelstelling van Kader 5 In elke kern, één kernoverleg.

5. Samenwerking

De Heuvellandgemeenten onderschrijven de visie van ontwikkeling van burgerkracht. In september 2015 is er een regionaal portefeuillehoudersoverleg Burgerkracht geweest op initiatief van de portefeuillehouder van deze gemeente. Hier zijn ervaringen uitgewisseld, is er van elkaar geleerd en waar gewenst en mogelijk zaken op elkaar afgestemd. Hier wordt in het eerste kwartaal 2016 een vervolg aan gegeven door de gemeente Stein.

6. Aanbestedingen

N.v.t.

7. Financiën

Er zijn inmiddels een tweetal tranches geweest met Stimuleringsgelden in het kader van zelfsturing en gemeenschapsontwikkeling. Door verschillende oorzaken zijn nog niet alle gelden uit deze tranches opgesoupeerd. Zo is er uit de 1^e tranche en 2^e tranche een bedrag van ca. € 1.000,- nog beschikbaar voor de kernen.

De fractievoorzitters van uw raad hebben tijdens de vergadering van de Klankbordgroep Burgerkracht! op 31 augustus 2015 het college opgedragen om het verzoek van de gezamenlijke

kernoverleggen mee te nemen om vanaf 2016 een algemene bijdrage toe te kennen van € 2.000,- per jaar ten behoeve van de basiskosten. Het college heeft op 15 september 2015 besloten om dit voorstel van de fractievoorzitters te effectueren.

Tijdens de behandeling van de Kaderbrief is door de gemeenteraad een bedrag van € 60.000,- ter beschikking gesteld t.b.v. Burgerkracht! en zelfsturing (gedurende 2 jaren, ter beschikking komende ineens). Bij het vaststellen van de begroting d.d. 10 november 2015 heeft uw Raad deze beschikbaarstelling bekrachtigd.

Ten aanzien van het inzetten van de restantstimuleringsgelden én de ter beschikking gestelde stimuleringsgelden van € 60.000,- wordt een regeling voorgestaan, mede geïnspireerd door het wervende verhaal van Jim Diers dat hij eind 2013 tijdens de Inspiratiedag Burgerparticipatie heeft verteld (het zgn. 'Neighbourhood Matching Fund'), van het Burgerkracht Stimuleringsfonds!. Hierin worden ook meegenomen de opvattingen van de gezamenlijke kernoverleggen zoals verwoord tijdens de Klankbordgroep Burgerkracht van 31 augustus 2015. De nadere regeling van dit fonds wordt met consultatie van de Klankbordgroep door de Werkgroep Leefbaarheid nader uitgewerkt.

Dit betekent dat Kader 10 "Financiën" wordt aangepast in die zin dat het restantbudget stimuleringsgelden samen met de reeds ter beschikking gestelde stimuleringsgelden van € 60.000,- worden toegevoegd aan het Burgerkracht Stimuleringsfonds!

8. Communicatie

Het proces van zelfsturing is een continu proces. Dat betekent dat de communicatie hierop afgestemd moet zijn. De boodschap moet vóór alles door de gemeenteraad, door het college van burgemeester en wethouders, door het Managementteam, door de ambtenaren, door de kernoverleggen, door de burgers uniform uitgedragen worden. In samenwerking met de afdeling voorlichting is een externe communicatiekalender opgesteld. Hierin is voorzien in communicatie door middel van nieuwsbrief, presentaties, werkbezoeken door het college, overleggen met diverse maatschappelijke gremia en externe partijen om Burgerkracht in Valkenburg a/d Geul op de kaart te zetten.

De gewijzigde kaders worden via de Werkgroep Leefbaarheid en de diverse kernoverleggen gecommuniceerd.

9. Afwegingen en Advies

In de visie van onze gemeente staan Zelfsturende Vitale Gemeenschappen centraal. Doordat de samenleving constant in beweging is, er nieuwe inzichten zijn verworven door al enkele jaren te werken volgens het zelfsturingsprincipe en door de reorganisatie van de interne gemeentelijke organisatie, is er behoefte ontstaan aan het herijken van de toenmalige kaders.

Voorgesteld wordt de volgende kaders te herijken als volgt:

- **Kader 2: regievoering gemeente**
Voorstel: De procesregievoering door de gemeente wordt gehandhaafd, met dien verstande dat de Regiegroep uit de raad wordt omgedoopt tot Klankbordgroep Burgerkracht.
- **Kader 6: Interne aanpak en procescoördinatie burgerparticipatie**
Voorstel: organisatorisch te bepalen dat Bureau Burgerkracht! wordt gebruikt als scharnierpunt in de organisatie.
- **Kader 10: Financiën**
Voorstel: Het restantbudget stimuleringsgelden van ca € 1.000,- en de ter beschikking gestelde stimuleringsgelden van € 60.000,- toe te voegen aan het Burgerkracht Stimuleringsfonds!

10. Bijlagen

Namens de Raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Mr. J.W.L. Pluijmen
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders de dato 1 november 2015;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 23 november 2015;

Gehoord de vertegenwoordigers van de kernoverleggen.

B e s l u i t :

De kaders zelfsturing uit 2013 te herijken conform dit voorstel “Herijking kaders zelfsturing en burgerkracht 2015” als volgt:

1. de Kaders 1, 3 t/m5, 7t/m9 ongewijzigd te handhaven;
2. Kader 2 te wijzigen als volgt: De procesregievoering door de gemeente wordt gehandhaafd, met dien verstande dat de Regiegroep uit de raad wordt omgedoopt tot Klankbordgroep Burgerkracht.
3. Kader 6 te wijzigen als volgt: organisatorisch te bepalen dat Bureau Burgerkracht! wordt gebruikt als scharnierpunt in de organisatie.
4. Kader 10 te wijzigen als volgt: Het restantbudget stimuleringsgelden van ca. € 1.000,- toe te voegen aan het Burgerkracht Stimuleringsfonds!

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 14 december 2015.

De raad voornoemd,

Mr. J.W.L. Pluijmen
griffier

Drs. M.J.A. Eurlings
voorzitter

Agenda nr.: 22
Registratie nr.: 151214.18